

Børnenes årti

En ny retning for børnepolitikken
starter i 2020

BUPL
BØRNE- OG
UNGDOMSPÆDAGOGERNES
LANDSFORBUND

Børnenes årti

En ny retning for børnepolitikken starter i 2020

Danmark skal være verdens bedste land at være barn i. Vi skal være et samfund, der står på børnenes og de unges side. Det er regeringens ambition – og det er i høj grad pædagogernes ambition.

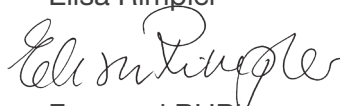
Pædagoger i BUPL arbejder hver dag for et godt børneliv for alle børn – i daginstitutioner, skoler, fritidsinstitutioner og klubber. Vi ved, hvor skoen trykker, og vi ved, hvad der skal til for, at flere børn og unge bliver en del af fællesskabet, trives og er i god udvikling. Derfor nøjes vi ikke med at pege på det, der ikke virker, men kommer med konstruktive forslag til, hvad der mere kan gøres for at skabe social bæredygtighed.

Danmark bør gå foran med en ambitiøs børnepolitik, der favner hele barndommen, indtil man juridisk set er voksen som 18-årig. Det kræver en ny vej, hvor vi tager barnets og den unges perspektiv og sikrer lovfæstede rettigheder.

Vi håber, at politikere og andre beslutningstagere vil lade sig inspirere af BUPL's forslag til en ny retning for børnepolitikken.

Alle børn skal med – alle børn har ret til et godt børneliv. Sådan starter Børnenes Årti 2020.

Elisa Rimpler

Formand BUPL

FN's Børnekonvention i udklip

Deltagerstaterne anerkender **barnets ret til hvile og fritid, til at lege** og dyrke fritidsinteresser, som er passende for barnets alder, og til frit at deltage i det kulturelle og kunstneriske liv. Deltagerstaterne skal respektere og **fremme barnets ret** til fuld deltagelse i det kulturelle og kunstneriske liv og skal opmuntre til, at der stilles passende og lige muligheder til rådighed for kulturel, kunstnerisk, fritidspræget og **rekreativ udfoldelse**.

FN's Børnekonvention, artikel 31

Deltagerstaterne anerkender ethvert barns ret til den levestandard, der kræves for barnets fysiske, psykiske, åndelige, moralske og **sociale udvikling**.

FN's Børnekonvention, artikel 27

I alle foranstaltninger vedrørende børn, hvad enten disse udøves af offentlige eller private institutioner for social velfærd, domstole, forvaltningsmyndigheder eller lovgivende organer, **skal barnets tarv komme i første række**.

FN's Børnekonvention, artikel 3

3 nationale børnerettigheder

Børn har – fordi de er børn – behov for, at andre beskytter dem og sikrer dem rettigheder. Derfor foreslår BUPL, at en ny retning for børnepolitikken starter med, at der vedtages tre nationale børnerettigheder:

1 Alle børn har **ret til** en barndom i tryghed og trivsel

2 Alle børn har **ret til** at dannes og udvikle sig til frie og lige borgere i stærke børnefællesskaber med medbestemmelse, leg og præstationsfrie rum, som understøttes af nærværende og veluddannet pædagogisk personale

3 Alle børn har **ret til** dagtilbud, skole og fritidsinstitutioner af høj kvalitet, hvor børneperspektivet er i centrum, og hvor børnene mødes med høje forventninger uanset baggrund

3 nationale
rettigheder

0-6-årige børn

For de mindste børn
på 0-6 år betyder de
tre nationale
børnerettigheder:

Børnekonventionen ind i loven

Børnekonventionen stadfæster bl.a. børns ret til at lege, udvikle sig fysisk, psykisk og socialt og sige deres mening. Derfor skal leg foregå på legens præmisser, så fantasi og medbestemmelse kan udvikle sig. Ingen skal præstationstestes i daginstitutionerne, og samarbejdet mellem daginstitutioner og familier skal bygge på tillid, fordomsfrihed og samarbejde.

Afskaffelse af børnefattigdom

Alle børn skal kunne deltage i børnefællesskaberne. Derfor skal kontanthjælpsloft og integrationsydelse fjernes. Børn på asylcentre skal have ret til at gå i en almindelig daginstitution.

Børneombud mere vidtgående

I dag findes Ombudsmandens Børnekontor, hvor børn kan rejse en sag. Men børneombuddet skal gøres mere vidtgående, kollektivt og forebyggende ved at sikre, at al lovgivning, der direkte eller indirekte berører børn, skal vurderes ud fra et børneperspektiv.

Daginstitutioner af høj kvalitet

Årtiers besparelser kan mærkes. Udviklingen skal vendes.

Alle børn skal sikres nærværende og veluddannede pædagoger.

Det betyder, at der i Børnenes Årti skal indføres:

- Ambitiøs lov om minimumsnormeringer på 1:3 og 1:6. Løft på mindst 5000 pædagoger. Målet er den forskningsanbefalede normering.
- Sociale normeringer til børnene i de 1.000 mest belastede daginstitutioner.
- Maximum for gruppestørrelser.
- Mål for pædagogandel stigende til mindst 80 pct.
- Fuld uddannelsesdækning blandt det faste personale.
- Pædagogfaglig ledelse tæt på. Loft over ledelsesspændet.

Forebyggende opskrivning i vuggestue

Ikke alle forældre formår at skabe de bedste rammer for de allermindste børns udvikling. For disse børn skal fagprofessionelle i form af udgående sundhedsplejersker og familiepædagoger kunne visiteres til, at barnet bliver skrevet op til tidlig start i vuggestue.

Fremskudt indsats skal forebygge omsorgssvigt

Vi kan gøre mere for at undgå, at børn omsorgssviges. Med en forebyggende og fremskudt indsats kan familiepædagoger vejlede og støtte familierne i forælderrollen. Det kræver tættere og bedre tværprofessionelt samarbejde med sundhedsplejersker, socialrådgivere og psykologer. Kommunerne skal forpligtes til kurser og vejledning i underretninger, og pædagogers underretninger skal føre til hurtigere og konkret handling, hvor pædagogerne inddrages i, hvordan der støttes op om børnene, mens sagsbehandlingen pågår.

Anbragte børn har ret til godt børneliv

Anbragte børn skal have en tryk og stabil hverdag med stærke børnefællesskaber, venner og faste pædagoger – ligesom alle andre børn. De skal ikke opleve sig som en social sag, og deres børneperspektiv skal inddrages forud for eventuelle skift i daginstitution eller plejefamilie.

Børn i udsatte positioner visiteres til ressourceinstitutioner

Ressourceinstitutioner, hvor der er udgående familiepædagoger, som koordinerer tværprofessionelt og sparrer med familierne, 100% pædagogandel, høj grad af efter- og videreuddannelse, særlig god normering og udvidet åbningstid, sikrer, at familier og børn i udsatte positioner får den hjælp, de har brug for. Eksperimental Institutionen på Amager er forbillede. Alle kommuner skal have sådanne daginstitutioner, som børn i udsatte positioner kan visiteres til.

Vuggestuebarn indtil 3 år

Alle børn skal have et alderssvarende daginstitutionstilbud. Derfor skal alle børn ressourcemæssigt tælle som vuggestuebørn frem til, at de fylder 3 år.

Helt små børn kræver yderligere ressourcer.

3 nationale
rettigheder

6-18-årige børn

For de større børn
og unge på 6-18 år
betyder de tre
nationale
børnerettigheder:

Mulighed for udskudt skolestart

Skolestarten bliver bedre, når børnene er parate til den. Det skal være op til forældre og pædagoger sammen at vurdere, hvornår et barn er klar til at starte i skole. Kommuneøkonomien må ikke være styrende.

Fællesskaber i fritidsinstitutioner til alle børn

Mistrivsel og ensomhed er udbredt og stiger med børnenes alder. Alle børn skal efter skole have adgang til gode fritidsinstitutioner, hvor venskab, fællesskab og deltagelsesmuligheder er centralt. Fritidspædagogikken har netop det fokus, og pædagoger er ofte de betydningsfulde voksne, der støtter børnene i deres identitetsarbejde.

Mere elevinddragelse og færre test i skolen

Motivation, nysgerrighed og lyst til at prøve nyt stiger, jo mere aktive og involverede eleverne er i skoledagen.

Det skal være et krav, at især den understøttende undervisning har elevinddragelse som fokus. Samtidig står værdien af de nationale test ikke mål med det præstationspres og fokus på teach-to-the-test, de skaber. De bør derfor afskaffes. I første omgang i indskoling og mellemtrin.

Bedre inklusion i skolen

Man er først og fremmest et barn – og aldrig en diagnose. Børn med særlige behov skal også kunne indgå i det almene børnefællesskab, og kommunerne skal sikre, at ingen børn får en diagnose eller et specialtilbud alene fordi, at ressourcerne i skolen – eller i daginstitutionen – ikke slår til. Alle klasser skal have tilknyttet pædagoger med inklusionsvejlederuddannelse med øremærket tid til det tværprofessionelle samarbejde med lærer, socialrådgivere og psykologer.

Styrk integration – afskaf stopprøve i børnehaveklassen

Børn skal ikke kunne dumpe børnehaveklassen. I børnehaveklasser, hvor der er børn med sproglige eller integrationsvanskeligheder, skal der fra skoleårets start tilknyttes pædagoger eller lærere med speciale i dansk som andetsprog, som kan undervise i små grupper og lave opsøgende arbejde i familierne.

Hurtig handleplan til børn med skolevægning

Børn med skolevægning skal have hurtig hjælp, så deres vanskeligheder ikke udvikler sig.

Pædagoger med opsøgende og forebyggende opgaver i skole og fritid skal kontakte familien, så snart skolevægning konstateres, og der skal laves en handleplan i samarbejde med bl.a. PPR.

Pædagogernes og lærernes viden om barnet og familien kan bidrage til de løsninger, der vælges.

Trivsel i den understøttende undervisning

Mobning skal bekæmpes effektivt, og alle børn skal opleve sig som betydningsfulde i klassefællesskabet. Derfor skal trivsel indgå i formålet for den understøttende undervisning. Det skal understøttes af to-voksen-ordninger og fælles planlægningstid til pædagoger og lærere.

Pædagoger til anbragte børn

Anbragte børn har brug for en tryk skolegang og for at blive mødt med høje forventninger fra lærere og pædagoger. Pædagoger i skolen skal fungere som mentorer for de anbragte børn, der har behov for støtte til at komme med i de almene fællesskaber, samt stå for tværprofessionel koordinering omkring skolegangen.

Samme pædagoger skal hjælpe de unge med praktiksted, fritidsjob og overgang til ungdomsuddannelse.

National handleplan for kvalitet i fritidsinstitutioner

Gode fritidsinstitutioner og klubber med inspirerende aktiviteter styrker børn og unges fællesskaber og kreativitet.

Men ikke alle børn har adgang til fritidsinstitutioner af høj kvalitet, og dyr SFO-forældrebetaling står i vejen. Derfor bør der slås ring om fritidsinstitutionerne med et besparelsesstop, og kvaliteten, normeringerne og dækningsgraden skal genoprettes med en national handleplan for fritidsinstitutionerne, som også prioriterer pædagogfaglige ledere tæt på. På sigt bør fritidsinstitutioner som folkeskoler blive et gratis og lighedsfremmende tilbud til alle børn.

Sociale normeringer i fritidsinstitutioner

Børn i udsatte positioner har særligt behov for pædagogisk støtte. Derfor bør der indføres sociale normeringer i fritidsinstitutioner i områder med mange socialt udsatte familier.

Forebyggende og opsøgende fritidspædagoger

Der er færre og færre børn og unge i udsatte positioner, der går i SFO eller klub. Samtidig er mistrivsel og ensomhed blandt unge steget. Derfor bør pædagoger i skole og fritid få forebyggende og opsøgende opgaver, der sikrer, at børnene kan deltage i fritidsinstitutionens fællesskaber og understøtte dem i at deltage i andre fritidsaktiviteter, fx gennem fritidspas.

Klubber i alle kommuner

Klubber er et socialt og lærerigt rum, der styrker alle børn og unges alsidige udvikling på tværs af årgange og skaber sammenhæng i lokalsamfundet. Klubber arbejder kriminalitetsforebyggende og er et vigtigt sparringsrum for unge, der er i tvivl om ungdomsuddannelse eller fritidsjob. Desværre nedlægger flere kommuner klubtilbudene. Klublovgivningens formål bør revideres, og der bør stilles krav om klubtilbud i alle kommuner.

Styrket faglighed og bedre fysiske rammer

På tværs af 0-18 års området betyder de tre nationale børnerettigheder:

Forebyg pædagogmangel – ret til fuld tid og uddannelse af flere pædagoger

Tiden med ufaglærte er forbi. Ved at give de pædagoger, der i dag er ufrivilligt på deltid, ret til fuld tid, kan der findes, hvad der svarer til 3.000 nye pædagogårsværk.

Pædagoguddannelsen skal gøres mere attraktiv, og optaget skal øges.

Praktikken skal SU-finansieres og forbedres gennem obligatorisk praktikvejlederuddannelse, stærkere netværk og mentorer for nyuddannede.

Der skal laves en handleplan for uddannelsesstillinger, hvor erfarne medhjælpere og pædagogiske assistenter videreuddanner sig til meritpædagog.

Plads til faglig udvikling

Pædagogisk arbejde af høj kvalitet forudsætter pædagoger med høj faglighed. Derfor skal alle pædagoger kunne få efteruddannelse med vikardækning. Samtidig er det nødvendigt med fælles faglig refleksion, så det pædagogiske arbejde til stadighed udvikles.

Nærhedsreformen bør sikre pædagoger faglig dømmekraft og mere tid til det direkte og nære arbejde med børn og unge. Derfor skal kommunernes brug af koncepter under lup.

Bedre fysiske rammer i institutionerne

Børn og unges fysiske hverdagsmiljø er afgørende for deres trivsel og udvikling.

Mange daginstitutioner, SFO'er, fritidshjem og klubber er nedslidte eller kæmper med støj og dårlig ventilation.

Der bør laves en handleplan for at sikre, at de fysiske rammer tilgodeser børn og unges behov for udfoldelse og udfordringer.

BUPL's udspil om børn og unge og pædagoger

Læs mere om BUPL's øvrige forslag og udspil her:

Ret til en god start

BUPL's udspil om tidlig indsats

Alle børn og unge skal med i fællesskabet

BUPL's udspil om sårbare børn og unge

Styrk børn og unge – skab bedre fritidsinstitutioner

BUPL's fritidsudspil

Unge – vores fælles fremtid

BUPL's ungeudspil

Sådan forebygger vi pædagogmangel

BUPL's rekrutteringsudspil

Styrk pædagoguddannelsen

BUPL's uddannelsesudspil

Børnenes årti

En ny retning for børnepolitikken starter i 2020

BUPL foreslår:

3 nationale børnerettigheder

1 Alle børn har **ret til** en barndom i trykthed og trivsel

2 Alle børn har **ret til** at dannes og udvikle sig til frie og lige borgere i stærke børnefællesskaber med medbestemmelse, leg og præstationsfrie rum, som understøttes af nærværende og veluddannet pædagogisk personale

3 Alle børn har **ret til** dagtilbud, skole og fritidsinstitutioner af høj kvalitet, hvor børneperspektivet er i centrum, og hvor børnene mødes med høje forventninger uanset baggrund

9 konkrete initiativer for de 0-6 årige børn

1. Børnekonventionen ind i loven
2. Afskaffelse af børnefattigdom
3. Børneombud mere vidtgående
4. Daginstitutioner af høj kvalitet
5. Forebyggende opskrivning i vuggestue
6. Fremskudt indsats skal forebygge omsorgssvigt
7. Anbragte børn har ret til godt børneliv
8. Børn i udsatte positioner visiteres til ressourceinstitutioner
9. Vuggestuebarn frem til 3 år

12 konkrete initiativer for de 6-18 årige børn og unge

1. Mulighed for udskudt skolestart
2. Fællesskab i fritidsinstitutioner til alle børn
3. Mere elevinddragelse og færre test i skolen
4. Bedre inklusion i skolen
5. Styrk integration – afskaf stopprøve i børnehaveklassen
6. Hurtig handleplan til børn med skolevægning
7. Trivselsspor i den understøttende undervisning
8. Pædagogmentorer til anbragte børn
9. National handleplan for styrket kvalitet i fritidsinstitutioner
10. Sociale normeringer i fritidsinstitutioner
11. Forebyggende og opsøgende fritidspædagoger
12. Klubber i alle kommuner

3 konkrete initiativer for styrket faglighed og bedre fysiske rammer

1. Forebyg pædagogmangel – ret til fuld tid og uddannelse af flere pædagoger
2. Plads til faglig udvikling
3. Bedre fysiske rammer i institutionerne

BUPL
BØRNE- OG
UNGDOMSPÆDAGOGERNES
LANDSFORBUND